

14.5.2010 - 23.5.2010

Chorvatsko s běžci –Severní Dalmácie-Pakoštane

Po mnoha letech (naposledy v roce 1995?) jsem opět navštívila Chorvatsko. Tenkrát jsme byli dvě auta naložená pěti nezletilými dětmi a čtyřmi dospěláky a jen pár dní jsme se mihli Istrií velmi brzo po válce. I když to byla oblast válkou téměř nezasažená, přeci jen určité stopy tu byly (rozstřílená vyhlídková restauračka na pobřežní magistrále, stopy po kulkách na historických budovách v Pule, nepoužívané a zarostlé vysokou travou fotbalové hřiště v poměrně velké vísce). Necítila jsem se tam zcela bezpečně a byla ráda, když jsme opět přešli chorvatsko-slovinskou hranici.

Teď 15 let po válce jsem vyjžděla s mnohem optimističtějšími pocity-zvláště, když ze statistik vím, že je to jedna z nejnavštěvovanějších turistických destinací Čechy. To, že počasí v květnu nebylo vůbec koupací, bych letos přičetla neobvyklým klimatickým změnám, možná i na vrub islandské sopce a tak jsem tento zájezd pojala pak spíše jako poznávačku. Koupala jsem se sice v průzračném moři každý den, ale teplota mi spíše připomínala Balt než Jadran-odhadem kolem 15° C. Byli jsme ubytováni v městečku Pakoštane(v podstatě na půl cesty mezi Zadarem a Šibenikem) v hezkých chatičkách kempinku Čuka v borovém háji, který asi příjemně zchladňuje 40°C srpnový žár, ale v květnu, kdy teplota dosahovala sotva 17°C každý spíše vyhledával slunné než stinné místo, aby prohřál prochládlé údy. Po první vycházce jsem nabyla přesvědčení, že jsem se ocitla v zemi, která díky tomu, že byla zmitána v podstatě občanskou válkou je na nižší úrovni všeho než třeba Bulharsko či některá z postsovětských republik. Nedaleko plochy Vranského jezera se vrší kovový odpad, hezký lesík mezi jadranskou magistrálou a prvními domky města je zaplněn odpady a již dosloužilým materiálem. Na zastávce busů po jízdním řádu ani potuchy. Když jsem se snažila doptat na spojení do Šibeniku z Pakoštane v Zadaru nebyla jsem pochopena-odkazovali mě na bus do Pakoštane. Něco jako elektronický jízdní řád či tisk z něj je asi něco naprosto neznámé.(V Šibeniku něco takového existuje). A nakonec jednu pozitivní zprávu. Když procházíte městem, často se vám stane, že zabloudíte někomu na dvoreček do soukromí, všude otevřeno a volně přístupné. Zrovna tak jsem si všimla aut s otevřenými okny a ani odstavená kola nebyla nikde uzamčená. Tohle je zas ta kladná stránka - národ nekrade. Ale zato se už malí kluci honí s pistolkou, možná víc než kde jinde, ale krádeže prostě nejsou, alespoň mimo hlavní turistickou sezónu. A domorodci jsou přívětiví a přátelští a není za tím jen ten obolus, který by jim mohl eventuálně spadnout do klína. Tak tohle jsou mé postřehy a teď ještě pár stručných popisků míst, co jsem navštívila.

Pakoštane městečko (cca 2000obyv.) a letovisko s převážně oblázkovými plážemi, ale přístup možný i bez bot do vody, základní občanská vybavenost (restaurace, obchody, pošta, škola, stanice busu, celoroční lodní spojení s ostrovem Vrgada) Na ostrůvku Sv. Justin je i kaple sv. Justin, která byla postavena na památku porážky tureckého loďstva v Lepantu v r. 1571.

Drage letovisko s plážemi na jih od Pakoštane cca 4km-jediná autobusová zastávka, kde byly vypsány odjezdy busů

Biograd na Moru městečko s přímořským parkem a poměrně rozlehlou oblázkovou pláží, velký jachetní přístav, tržiště, přístav s trajektem na Pašman, autobusové nádraží, makadamová cesta makií („místní cyklostezka“)do Pakoštane

Zadar 70.000 obyvatel, historické centrum na poloostrově s hradbami, s památkami z doby antické, ale bohužel stále s viditelnými stopami války. Město se rozkládá v nejčlenitější části Jadranu, kde je mnoho malých zátok, ostrovů a ostrůvků. Zadar je obecně nazýván „malým chorvatským Římem“ kvůli velkému množství kostelů přímo ve městě i v jeho bližším okolí. Také kvůli římským troskám jako je zadarské Forum, na němž byl postaven kostel sv. Donáta. Úzký poloostrov osídlili původně Ilyrové. Město se stalo důležitým přístavem určeným pro obchod se dřevem a vínem. Ve středověku představovalo hlavní základnu byzantské flotily. V 12. – 13. století zápolili o Zadar Benátky a Uhry. V roce 1409 prodal uherský král Zikmund Lucemburský své Dalmatské ostrovy a města Benátkám za 100 tisíc dukátů.

Šibenik 40 000 obyvatel město rozložené na pahorcích u kanálu Šibenik a při ústí řeky Krka. Z vnitrozemí je chráněno třemi pevnostmi Sv. Ana (původně Sv. Mihovil), Sv. Ivan a Šubičevac a od moře pevností Sv. Nikola. Byly postaveny kvůli tureckým invazím. Každá pevnost je jedinečným architektonickým veledílem, zejména pevnost Sv. Nikola při vstupu do kanálu Sv. Ante, která je nejpozoruhodnější pevností na východním pobřeží Jaderského moře. Kromě pevností má Šibenik množství kulturních a historických památek, mj. palác Foscolo (15. století), městskou budovu s arkádami (16. století), několik kostelů z období od 14. do 20. století a biskupský palác (15. století). Největší a nejdůležitější pamětihodností je katedrála sv. Jakova (sv., Jakuba), postavená mezi lety 1431 a 1536. Svým zvláštním charakterem má význam nejen v chorvatském, ale i celoevropském architektonickém kontextu. Je vyrobena zcela z kamene a kamenných desek bez použití přílnavých materiálů. V roce 2000 byla zapsána do listiny světového kulturního dědictví UNESCO. V historickém jádru města jsou kamenné domy postavené těsně jeden vedle druhého, úzké křivolaké uličky s mnoha schody, klenbami a průchody, malá náměstí a řada dalších historických památek, které svědčí o bohaté minulosti tohoto města. Šibenik má i krytý plavecký stadion (50m bazén).

Vranské jezero je největším přírodním jezerem v Chorvatsku. Dno jezera o rozloze 30 km² leží pod úrovní mořské hladiny a s mořem je spojeno asi 800 metrů dlouhým průplavem Prosika. Jde o zatopené krasové pole a jev, kterému se říká kryptodeprese, znamená, že hladina jezera je nad úrovní moře a dno pod jeho úrovní. Jezero je napájeno několika sladkovodními prameny a s mořem je propojeno podzemními kanály. V některých místech jezero od moře dělí jen 800 široký vápencový hřeben, jehož zelenkavě modrá barva je velmi dobře viditelná při cestě Jadranskou magistrálou. Přírodní park byl v roce 1999 vyhlášen nejen nad územím vodní plochy, ale týká se také nejbližších okolních bažin mezi obcemi Pakoštane a Pirovac. Jezero má hloubku 2 až 6 metrů, je 14 km dlouhé a v průměru asi 2 km široké. Aby se zamezilo častým záplavám v okolních oblastech, byl do moře vykopán úzký kanál Prosika. Dnes je zde možné vidět sladkovodní i mořské ryby. Mezi nejznámější patří kapr, štika, sumec nebo úhoř. V severozápadní části jezera se nachází jedna z nejcennějších ornitologických rezervací v Chorvatsku, jejíž význam dosahuje evropské úrovně. Dosud bylo zaznamenáno 241 druhů ptáků, z nichž 102 druhů hnízdí na území parku. V západní části jezera je situován autokemp Crkvine. Bezprostřední seznámení s přírodou nabízí cyklistům i pěším turistům cyklistická trasa (vhodné pouze pro zkušené bikery na horácích-žádná cyklostezka-pokud ne přímo kameny, tak makadám!!!) v délce 40 km vedoucí kolem jezera. Nad střední částí jezera – na vrcholu kopce Kamenjak je vyhlídka, recepce přírodního parku a kaple Všech Svatých.

Vrana se rozkládá poblíž Vranského jezera. V obci jsou patrné pozůstatky slavné minulosti zdejšího kraje i selský způsob života. Vrana je střediskem úrodné oblasti pojmenované Vransko polje. Zajímavostí je, že se ve Vraně narodily dvě historické osobnosti – renesanční malíři Francesco a Luciano Laurana (Vranjanina). Zdejší území bylo osídleno už dva tisíce let

před n. l. Archeologické průzkumy svědčí o několika římských hospodářstvích v oblasti Crkvine i dalších místech kolem jezera. Dominantu tvoří rozsáhlé zříceniny středověkého hradu templářského řádu a posléze kláštera Johanitů. Z bývalého templářského hradu zůstaly do současnosti zachovány pouze části hradeb a strážní věže. Nachází se zde též nejzápadněji situovaná památka islámského stavitelství. Turecký zájezdní hostinec dal postavit místní rodák – turecký vezír Jusuf Maškovič. Pozoruhodná památka je tzv. Maškovičova han neboli „karavanseraj“, která pochází z poloviny 17. století. Je to ojedinělá ukázka turecké architektury v rámci celé Dalmácie. Poblíž se nacházejí pozůstatky římského vodovodu, kterým proudila voda až do města Zadar .

Kornati Národní park Kornati zahrnuje 89 ostrovů, ostrůvků a útesů, které zahrnují 2/3 souostroví Kornati. Plocha byla prohlášena národním parkem v r. 1980 kvůli geomorfologickým charakteristikám, rozmanitosti mořského života a jiným přírodním divům. Park má vědecký, kulturní, vzdělávací a rekreační funkci. Turistika a rekreace jsou omezeny, prohlídka a ubytování se musí řídit pravidly národního parku. Hluboká krásná zátoka v jižní části ostrova Dugi otok, jedna z největších na východním Jadranu, chráněná krajinná oblast (podle chorvatské terminologie park prirode). Má 25 malých zátok. Je dlouhá 10 km a široká 160 - 1 800 m. Telašćica má několik velmi pěkných dlouhých písčinych pláží s písčným dnem v moři. V zátocce je několik ostrůvků (Donji a Gornji Školj, Farfarikulac, Katina aj.). Její severovýchodní část je převážně holá, bez vegetace, v jihozápadní části jsou krásné borové lesy, olivovníky a fíkovníky. My jsme se koupali v jezeře Mir (0,23 km²) v těsném sousedství zátoky. Voda v jezeře je slanější a teplejší než v sousedním moři. Od moře je dělí jen úzký dlouhý skalní hřeben Grpašćak, který na jihozápadní straně spadá do moře téměř kolmými, asi 150 metrů vysokými stěnami.

Praktické informace:

Celodenní výlet z Pakoštane na Kornati (10-17:30hod.) se svačinou, obědem a konzumací nápojů cca 220 kun

Jízdné bus:	Zadar –Pakoštane	20 kun
	Biograd na Moru –Pakoštane	10 kun
	Šibenik-Pakoštane	29 kun
	Biograd na Moru-Drage	12 kun

Benzin –natural95	8,21	kun
Pivo v obchodě(0,5 l)	5-6	kun
Maso vepřové-kilo	cca 50	kun
Víno (1l)	10-25	kun
Aktuální kurs	1 kuna (HRK) = 3,60 Kč	